

Diasporos jaunimas vis dažniau renkasi grįžti: kodėl Lietuva traukia talentus

Penkerius metus iš eilės į Lietuvą sugrįžta daugiau žmonių, nei iš jos išvyksta, o pernai grįžtančiųjų skaičius net dukart viršijo išvykstančiųjų. Ekspertai teigia, kad dabar į Lietuvą grįžti yra labai palankus metas - ypač aukštos kvalifikacijos specialistams. Tarp grįžtančiųjų ar planuojančių tą daryti nemažai jaunimo - dalis šių žmonių jau yra gimę užsienyje. Pastaraisiais metais į Lietuvą gyventi persikėlę jauni žmonės atskleidžia, kokie veiksniai daro Lietuvą patrauklia šalimi dirbti, siekti karjeros ir aukštos gyvenimo kokybės.

Ana Vengrovskaja | Pasauliolietuvis.lt

Nebe Rytų Europa

Dešimtmetį užsienyje praleidęs ir Artimuosiuose Rytuose, Niujorke ir Londone dirbęs Dominykas Milašius į Lietuvą grįžo prieš penkerius metus. Apie grįžimą lietuviai pradėjo galvoti dar 2017 m., bet tada šiam žingsniui nepasiryžo ir, prisipažįsta, dėl to gailisi.

Dar gyvendamas Londone jis pradėjo kurti biotechnologijų startuolį „Delta Biosciences“ - tada vaikinai susimąstė, kur gyventi, ir pasirinko Lietuvą.

„Sugrįžau dėl to, kad, palyginus Londoną ir Vilnių, pastarasis pasirodė žymiai palankesnis miestas gyventi, taip pat čia daugiau talentų, lengviau prie jų prieiti, lengviau kurti verslą. Be to, mane nustebino, kaip pasikeitė Lietuva, kurią aš palikau 2012 m. Pradėjęs Vilniuje leisti daugiau laiko supratau, kad mes čia

esame labiau skandinavai, nebe Rytų Europos valstybė, kurią aš tuomet palikau. Tas pasikeitimas buvo labai ryškus“, – sako verslininkas.

Dominykas Milašius tarp Londono ir Vilniaus pasirinko Lietuvos sostinę | Anos Vengrovskajos nuotr.

Greitesnis kopimas karjeros laiptais

Septynerius metus Švedijoje gyvenusi Veslava Aganauskė į Lietuvą grįžo prieš dvejus metus. Bendrovės „Luminor Group“ lėšų valdymo produktų vadovės pareigas užimanti lietuvė pasakoja, kad tarp dabartinių jos kolegų yra ne vienas iš užsienio grįžęs lietuvis. Visi jie grįžo dėl tų pačių priežasčių.

„Kai paklausiu iš užsienio grįžusių dabartinių kolegų, kodėl jie tai padarė, jų atsakymas būna toks pat kaip ir mano: dėl didesnių galimybių, dėl greičio, didesnio mandato, įgalinimo, didesnio pasitikėjimo. Mažesnėje šalyje turime galimybę daryti ir pasiekti daugiau ir tą padaryti sparčiau, pabandyti skirtingus dalykus, priimti atsakomybę ir patirti mažesnę hierarchiją“, – sako V. Aganauskė.

A. Pakšytė į Lietuvą grįžo po studijų JK, Prancūzijoje ir Kanadoje | Festivalio „Būtent!“ organizatorių nuotr.

Jai pritaria JK, Prancūzijoje ir Kanadoje gyvenusi, Oksfordo universiteto (Didžioji Britanija) ir programos „Kurk Lietuvai“ (joje dalyvaujantys jauni profesionalai įgyvendina projektus Lietuvos viešajame sektoriuje) alumnė Agnė Pakšytė.

„Lietuvoje viskas vyksta greičiau, mūsų šalis tam tikrais aspektais yra pora žingsnių priekyje. Kai kalbuosi su savo draugais iš Vokietijos apie programą „Kurk Lietuvai“, jiems ji skamba neįtikėtina, nes pas juos yra didelė biurokratija, pasenusi sistema, hierarchija“, – atskleidžia A. Pakšytė.

Darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą

Aistė Mickevičiūtė, diasporos jaunimui skirtos vasaros stažuočių programos „Bring Together Lithuania“ komunikacijos koordinatorė, pati studijavusi ir stažavusis Ispanijoje, Argentinoje ir Meksikoje, pasakoja, kad daugeliui diasporos jaunuolių imponuoja galimybė Lietuvoje lengviau suderinti darbą ir asmeninį gyvenimą.

„Labiausiai jaunimą domina darbo ir gyvenimo balansas, nes, pavyzdžiui, Amerikoje jie to neturi. Lietuvoje jie gali sau leisti keliauti, susipažinti su kultūra

ir žmonėmis. O Pietų Amerikos lietuviai čia mato daugiau galimybių ir saugumą“, – sako A. Mickevičiūtė.

Panašiai mano ir šiemet „AlterDomus“ įmonėje Vilniuje praktiką atlikęs Nedas Mateliūnas iš Filadelfijos.

„Labiausiai mane nustebino darbo kultūra. Lietuviai kur kas labiau atsipalaidavę, nei tikėjausi, bet pačiu geriausiu būdu. Balanso, profesionalumo ir pasitikėjimo jausmas leidžia žmonėms dirbti efektyviai be nereikalingo spaudimo. Gyvenimas Lietuvoje kartu su artimais draugais iš tiesų buvo tarsi svajonės išsipildymas“, – sako JAV lietuvis.

A. Mickevičiūtė gyveno Ispanijoje, Argentinoje ir Meksikoje | Festivalio „Būtent!“ organizatorių nuotr.

A. Mickevičiūtė įvardija kitus Lietuvos privalumus, vertinamus jos kuruojamos programos dalyvių.

„Lietuvoje viskas vyksta greičiau – ir darbo paieška, ir gyvenamosios vietos, greitesnės galimybės ir geresnės perspektyvos. Esame maža šalis, mūsų mažiau, o jie, pastudijavę užsienyje, turi daug kompetencijų, kurias gali čia pritaikyti, ir čia

yra laukiami. Kainų skirtumas taip pat dar didelis Lietuvos naudai. Svarbu ir sentimentai tėvų ir senelių kraštui“, – vardija pašnekovė.

Lietuvą pažįsta iš senelių pasakojimų

Kalbant apie į Lietuvą atvykstančius diasporos jaunuolius reikia pažymėti, kad ne visiems tinka sąvoka „grįžta“. Bėgant metams auga jaunuolių, gimusių nebe Lietuvoje, karta. Iš tolimesnių Šiaurės ar Pietų Amerikos šalių atvykstantys tautiečiai yra jau trečios ar net ketvirtos kartos lietuviai, kartais nebekalbantys lietuviškai, tačiau saugantys protėvių gimtosios šalies tapatybę.

Argentinoje gimusi, prieš penkerius metus į Lietuvą gyventi persikėlusi Juana Daina Gariboldi pasakoja, kad Argentinoje gyvenantys jos draugai dažnai apie Lietuvą turi gana miglotą supratimą – daugiausia apie šalį jie būna sužinoję iš savo senelių, o tie jiems nupasakojo prieškario ar karo metų Lietuvos paveikslą, gąsdino ir Sovietų okupacija, o dabar nerimą kelia karo Ukrainoje artumas.

„Lietuva labai pasikeitė nuo tų laikų, kai joje gyveno mano močiutė. Visi mūsų seneliai ir proseneliai apie Lietuvą kalba tokią, kokią pažino, kai gyveno joje. Šalis visiškai pasikeitė. Labai smagu atvykti ir susipažinti, sužinoti, kas čia yra naujo“, – sako Vilniuje studijas baigusi ir čia gyventi likusi Argentinos lietuvė.

URM Globalios Lietuvos departamento Grįžimo į Lietuvą skyriaus vedėjas Tadas Kubilius sako, kad iš Lietuvos išvykę žmonės dažnai yra susikūrę labai nuo realybės besiskiriantį paveikslą.

„Gyvendamas JAV ir JK ir bendraudamas su ten gyvenančiais lietuviais supratau, kad jie mato Lietuvą savo prisiminimuose – net Čikagoje, JAV, gyvenantys žmonės, jei jie išvyko iš 1995 m. Kauno, įsivaizduoja, kad Lietuva tokia ir liko, nors keičiamės kiekvienais metais. Pasibandydas, pagyvenimas Lietuvoje, dalyvavimas programose jaunimui leidžia pažinti šalį ir priimti sprendimą sugrįžti“, – sako T. Kubilius.

Ar diaspora patraukli Lietuvos darbdaviams?

Aštuonerius metus vykdomos programos „Bring Together Lithuania“ koordinatore A. Mickevičiūtė pasakoja, kad įtikinti Lietuvos darbdavius prie šios iniciatyvos prisidėti ne visada yra lengva – į besistažuojantį reikia investuoti laiko jį mokant, sukurti darbo vietą, ir nėra garantijos, kad žmogus pasiliks dirbti įmonėje. Visgi,

prieš užsieniečius ar vietinius diasporos jaunuoliai pirmauja keliais aspektais.

„Diasporos atstovai yra patrauklesni darbdaviams, nes žino, kad yra potencialas, jog jie gali pasilikti – jie jau galbūt moka kalbą ir turi noro pasilikti Lietuvoje vien dėl to, kad nori sekti tėvų, senelių, prosenelių pėdomis“, – sako pašnekovė.

Pasak užsieniečiams, talentams iš kitų šalių, pradedantiems gyventi, dirbti arba studijuoti Vilniuje, skirto paslaugų centro „International House Vilnius“ vadovės Indrės Laučienės, kai yra specialistų trūkumas, diasporoje jų ieškoti yra lengviausia.

„Kaip miestas (Vilnius – aut. pastaba), kaip valstybė darome gerą darbą, įvairiuose reitinguose Lietuva sparčiai kyla talentų srity. Visgi pripažinkime, kad kol kas talentas dar renkasi darbo pasiūlymą. Čia reikėtų grįžti prie diasporos, kuri yra geriausia potenciali grupė, lengviausiai nukabinamas prisirpęs, žemai kabantis vaisius dėl to, kad nereikia parduoti tik darbo pasiūlymo. Kaip pagalbinis dalykas ateina emocinis ryšys su Lietuva, su Vilniaus miestu. Tai yra grupė, su kuria potencialiai yra lengviau dirbti, ir aš tikiu, kad kai yra specialistų trūkumas, diasporoje jų ieškoti yra lengviausia“, – sako I. Laučienė.

Pasak I. Laučienės (antra iš dešinės), Lietuvos darbdaviams trūkstamų darbuotojų vertėtų paieškoti diasporoje | „Bring Together Lithuania“ archyvo nuotr.

„International House Vilnius“ vadovė išskiria itin didelį vienos profesijos

specialistų trūkumą Lietuvoje.

„Šiuo metu didesnis poreikis yra aukštos kvalifikacijos darbuotojų, labai aiškiai tai girdime ir iš darbdavių. Kaip visada, čia pirmauja IT sektorius, kuris kalba apie tūkstantinį specialistų trūkumą kasmet. Kuo toliau, tuo labiau kalba apie *middle* ir *senior* specialistų trūkumą. Ta problema gali išaugti į tai, kad darbdaviai iškeliaus į kitas valstybes“, – sako I. Laučienė.

Jaunuolių atvyksta vis daugiau

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos (EINMIN) viceministrė Agila Barzdienė sako, kad matomas aiškus diasporos jaunuolių susidomėjimo Lietuva augimas. Valstybės remiamos programos, tokios kaip „Kurk Lietuvai“ ir „Bring together Lithuania“, kuriose siūloma įgyti darbo patirties valstybinėse ir privačiose įmonėse, pastaraisiais metais sulaukia vis daugiau susidomėjusiųjų paraiškų, auga jose dalyvavusių ir pasilikusių gyventi Lietuvoje žmonių skaičius.

„Šiomet sulaukėme rekordinio paraiškų skaičiaus – net 130. Dalyviai atvyko iš įvairių pasaulio šalių, o tai rodo, kad Lietuva tampa vis patrauklesnė globalios jaunimo bendruomenės akyse“, – apie programą „Bring together Lithuania“ sako EINMIN viceministrė.

Pasak A. Barzdienės, atsižvelgdami į dalyvių poreikius, programos organizatoriai nuo 2026 m. planuoja pradėti naują vienų metų iniciatyvą, sudarant karjeros Lietuvoje starto galimybes.

„Matome žmonių norą likti ilgiau ir išbandyti gyvenimą Lietuvoje. Su ilgesnėmis programomis galėtume padidinti grįžtančiųjų skaičių, nes kai atvažiuoja ir „pasimato“, likti Lietuvoje nori daugiau“, – sako EINMIN viceministrė.

EINIM duomenimis, per aštuonerius metus vien „Bring Together Lithuania“ programoje dalyvavo daugiau nei 150 užsienio lietuvių ir ketvirtadalis jų po studijų nusprendė persikelti į Lietuvą, o per tryliką „Kurk Lietuvai“ programos metų joje dalyvavo daugiau nei 300 jaunų profesionalų, iš kurių apie 80 proc. liko gyventi Lietuvoje.

Projektas „Pasaulio Lietuva.“

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.